

SLÄKTFORSKARNAS ÅRSBOK 2008

Innehåll

Om släkten Svinhuvuds ursprung.

Släkten har ansetts härstamma från en man med det märkliga namnet Jöns Swinshwow, omnämnd i ett dokument från 1386. Men efter en undersökning på laboratorium har historien fått skrivas om något.

Av Torsten Berglund, Elisabet Hemström, Leif Olofsson

& Anders Winroth 9

På jakt efter vårt franska förflutna.

Att söka efter släkten i ett främmande land på ett främmande språk innebär förstås extra utmaningar. Men ofta blir det en mycket spännande resa inte bara i tiden utan också i rummet.

Av Ingalill Tengvall 29

Bondesigill i Västsverige 1752.

Hur vanligt var det att bönder hade sigill, hur såg de ut och på vilket sätt är de intressanta för släktforskningen? Med hjälp av mantalslängder görs här ett tvärsnitt genom Västsverige för att belysa dessa frågor.

Av Magnus Bäckmark 41

Margareta Lindwalls bror Lars – en märkelig och svårfångad karolin.

Lars Lindwall lyckades 1718 fly ur rysk fångenskap för att – försvinna. Men nu har inte bara han återfunnits – som Lorenz Gustaf Lillienwald – utan också hans spännande dagbok.

Av Peter Eriksson & Sven Wallerstedt 53

Ansikten från förr. Hur såg sadelmakaråldermannen ut?

I över hundrafemtio år har folk av alla samhällsklasser gått till fotografen. Och bättre bemedlade har låtit porträtteras sig i flera hundra år. Jakten på förfädernas ansikten är en spännande del av släktforskningen.

Av Kurt Hultgren 61

Om resandesläkter i Östhammar.

Den lilla staden Östhammar i norra Roslagen är en av de orter i Sverige som haft rykte om sig som tillhåll för »tattare» (resande). Här får vi möta dem i en rättegång och också bekanta oss med deras språk.

Av *Sebastian Casinge* 77

Dråpet som gav en släktutredning.

Att släktforska i Halland i äldre tid – före 1650-talet – kan förefalla utsiktslöst i brist på användbara källor. Men man ska aldrig misströsta. Det visar detta lyckosamma exempel från 1646.

Av *Andreas Karlsson & Anna Karlsson* 117

127 års brevväxling över Atlanten.

Sommaren 1881 emigrerade indelte soldaten Sven August Boo till Amerika, och den 11 augusti skrev han sitt förste brev hem. Än i dag, 127 år senare, fortsätter brevväxlingen mellan släktingarna över Atlanten.

Av *Örjan Hedenberg* 131

»De båda Fale Bures välgärningar mot fäderneslandet.»

En tidig marsmorgon 1746 disputerade Nils Casström i Karolinska akademiens hörsal i Uppsala. Hans avhandling ger oss nyckeln till hur Bureätten, denna märkliga konstruktion, har kunnat uppstå.

Av *Urban Sikeborg* 143

Lovisa Posses brev till sin make.

Lovisa Posses många brev till sin make Lage från 1860- och 1870-talen ger oss inblickar i ett Sverige som inte längre finns, med maskeradbaler på slottet och underlivsundersökningar med blodiglar som kur.

Av *Lilian Mattisson* 185

Amerikaemigranten som stupade i första världskriget.

Adrian Österlund emigrerade som knappt tjugoåring 1906 från Bygdeå till Amerika – ovetande om att det steget långt senare skulle leda honom ut i första världskriget där han stupade på västfronten.

Av *Gordon Agren & Cenneth Wedin* 193

Var rådmannen i Åbo Bertil Jacobsson Lessle smålänning?

År 1655 blev Bertil Jacobsson från Ölmstad elev i Braheskolan på Vingsö. Han antog namnet Lessle efter hembyn Ledseryd och flyttade till Åbo, där han gifte sig och fick flera barn.

Av *Olle Elm* 205

Drängens och pigans dotter blev professorska.

Hon föddes 1839 som »oäkta» i Stockholm – i födelseboken namnges inte ens föräldrarna – men ändå kom Augusta Nordgren att gifta sig med matematikprofessorn Hjalmar Holmgren.

Av *Nils Hård af Segerstad* 221

Elsa Oxenstierna – doldis i stormaktstid.

Trots att Elsa Oxenstierna var syster till självaste rikskanslern Axel Oxenstierna nämns hon knappt alls i den historiska litteraturen. Men här träder hon fram i den gestalt som hennes egna brev förmedlar.

Av *Tommy Petré* 231

Några anteckningar om Falstaff fakirs mödernesläkt Wallengren.

»Det första änkeåret tillbragte hon i förtvivlan, det andra i Åmål.» Humorn är författaren Axel Wallengrens (1865–96), alias Falstaff, fakir, och förstås än i dag. Här presenteras hans mödernesläkt.

Av *Pontus Möller* 291

Lallerstedt och Wallerstedt.

Att reda ut bakgrunden till en muntlig tradition är ofta omöjligt, särskilt om den avfärdades som osann redan för hundra år sedan. Men det lyckades – och dessutom fanns där en kärna av sanning.

Av *Sven Wallerstedt & Ragnar Wallerstedt* 307

Inspektorn Erik Giers familjeförhållanden.

När sergentsonen och inspektorn Erik Giers 1726 gifte sig med friherrinnan Eva Amalia Palbitzki var det en rejäl mesallians. Här får vi en närmare redogörelse för Erik Giers släktförhållanden.

Av *Sven Wallerstedt* 317

Knivsmedsdottern som blev ingift i familjen Quensel.

När Eberhard Quensel, slutligen justitieråd, på 1880-talet intog sina måltider på Frimurarhotellet i Kristianstad fäste han sig vid den söta och tillbakadragna flickan Anna Jönsdotter i kassan...

Av Mats Pettersson 331

Glöm inte att kolla gamla kartor!

Torpet som nämndes i dödboken 1764 låg inte på den plats som man kunde förmoda. Det kunde en gammal lantmäterikarta avslöja. Kort sagt: Kartor är en ofta förbisedd källa av stort värde. Glöm dem inte!

Av Håkan Skogsjö 339

Sveriges Släktforskarförbund.

Årsredogörelse för 2007 343

Presentation av författarna. 354